

TM Togdrift AS
Stasjonsveien 1
8514 NARVIK

Att.:

Saksbehandler: Geir-Rune Samstad,
Vår ref.: 24/1251-9
Deres ref.:
Dato: 12.02.2025

Tilsynsrapport - vedtak

TM Togdrift AS

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) utførte et tilsyn av TM Togdrift AS. Tilsynet ble gjennomført hos TM Togdrift i Narvik. Åpningsmøte ble avholdt 29. oktober, intervjuer i perioden 29.-31. oktober og sluttmøte ble avholdt 18. november 2024.

Vårt revisjonslag bestod av Geir-Rune Samstad (tilsynsleder sikkerhet), Ilsabé Bauer (tilsynsleder sikring og nasjonal beredskap), Siri Weiberg (fagrevisor), Cecile Valderhaug (fagrevisor) og Christine Bjornes (observatør). Tilsynet var et samordnet tilsyn med tema innen sikkerhet, sikring og nasjonal beredskap. Denne rapporten omhandler sikkerhet. Sikring og nasjonal beredskap omtales i egne rapporter.

Kontaktperson fra virksomheten var: Jan Kristensen

Tema for tilsynet innen sikkerhet var å følge opp handlingsplanen etter tildeling av sikkerhetssertifikat med hovedvekt på

- Risikovurderinger, generelt og ved endringer
- Beredskap, -analyser og -planer
- Overvåking av sikkerhetsstyring

Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige tilsynsprogram. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet.

Gjennomføring av tilsynet skjedde i godt samarbeid med TM Togdrift med åpen og god dialog.

Under tilsynet ble det avdekket flere svakheter i TM Togdrifts sikkerhetsstyringssystem. TM Togdrifts oppfølging av forbedringsområder («issues») i sikkerhetsstyringssystemet, som ble påpekt ved tildelingen av felles sikkerhetssertifikat, har vært mangelfull.

TM Togdrift har utarbeidet en handlingsplan for å følge opp svakheter og gjenstående «issues» i sikkerhetsstyringssystemet. Etter denne handlingsplanen skulle alle utestående punkter være implementert i løpet av første halvår 2024. Handlingsplanen har imidlertid blitt fulgt opp og etterlevd i begrenset grad. Dette gjelder:

- Implementering av menneskelige og organisatoriske faktorer i sikkerhetsstyringen
- Synliggjøring av hvordan opplæringskravene for beredskap er fastsatt
- Interne bestemmelser for gjennomføring av risikovurderinger samt overføring og oppfølging i sikkerhetsoppfølgingsplanen (SOP)
- Prosedyren for S-merking av sikkerhetskritiske prosedyrer
- Overvåking av leverandører
- Effektevaluering av gjennomførte korrigerende tiltak i forbindelse med overvåking av sikkerhetsstyringssystemet
- Gjennomføring av ledelsens gjennomgåelse

Disse punktene følges her opp med vedtak innen de respektive områdene.

Det har ikke kommet inn kommentarer til de varslede vedtakene. Vi mottok svar til enkelte av funnene som ble presentert i sluttmøtet, ved e-post 29. november 2024. Disse er vurdert under de enkelte vedtakene. Vi har i tillegg forlenget fristen for vedtakene.

Tilsynsrapporten inneholder seks vedtak.

Vedtak

1. Risikovurderinger ved endringer

Vi varsler ingen vedtak for dette forholdet, ettersom de påpekte avvikene under tilsynet er utbedret i etterkant av sluttmøtet.

Hva regelverket sier

Felles sikkerhetsmetode for sikkerhetsstyringssystem (CSM SMS) punkt 3.1.1. Risikovurdering sier:

«Organisasjonen skal

- a) identifisere og analysere alle driftsmessige, organisatoriske og tekniske risikoer som er relevante for arten, omfanget og området av driften som organisasjonen utfører. Slike risikoer omfatter dem som skyldes menneskelige og organisatoriske faktorer som arbeidsbelastning, arbeidets utforming, tretthet eller prosedyrenes egnethet samt andre berørte parter virksomhet (se nr. 1. Organisasjonens bakgrunn),
- b) vurdere risikoene nevnt i bokstav a) ved hjelp av egnede metoder for risikovurdering,
- c) utvikle og iverksette sikkerhetstiltak, med angivelse av tilhørende ansvarsområder (se nr. 2.3. Roller, ansvar og myndighet i organisasjonen),
- d) utvikle et system for å overvåke hvor effektive sikkerhetstiltakene er (se nr. 6.1. Overvåking),
- e) erkjenne behovet for å samarbeide med andre berørte parter (for eksempel jernbaneforetak, infrastrukturforvaltere, produsenter, leverandører av vedlikeholdstjenester, enheter med ansvar for vedlikehold, innehavere av

- jernbanekjøretøy, tjenesteytere og oppdragsgivere), eventuelt om felles risikoer og innføring av egnede sikkerhetstiltak,
- f) informere personalet og eksterne berørte parter om risikoer (se nr. 4.4. Informasjon og kommunikasjon).

Ved vurderingen av risiko skal organisasjonen ta hensyn til behovet for å fastsette, skape og opprettholde et trygt arbeidsmiljø som er i samsvar med gjeldende regelverk, særlig direktiv 89/391/EØF.»

Punkt 3.1.2. Planlegging av endringer sier:

«Organisasjonen skal identifisere mulige sikkerhetsrisikoer og hensiktsmessige sikkerhetstiltak (se nr. 3.1.1. Risikovurdering) før gjennomføringen av en endring (se nr. 5.4. Endringsstyring) i samsvar med den risikohåndteringsprosessen som er angitt i forordning (EU) nr. 402/2013(1), herunder vurdere sikkerhetsrisikoer som følge av selve endringsprosessen.»

Hva vi fant under tilsynet

1. TM Togdrifts handlingsplan for oppfølging av «issue» 17 beskriver flere tiltak for å dokumentere vesentlighetsvurderinger ved store og små endringer i henhold til CSM RA, og dokumentasjon av alle risikovurderinger i henhold til beskrivelse i eget sikkerhetsstyringssystem. Blant annet:
 - Utarbeide register over gjennomførte risikoanalyser, blant annet med oversikt over konklusjon fra vesentlighetsvurdering og overføring til sikkerhetsoppfølgingsplan (SOP)
 - Utarbeide retningslinjer for registret
 - Integrering av registeret i TM Togdrifts styringssystem
 - Fylle ut registeret med alle analyser som er gjennomført med konklusjoner som fins (inkludert overføring til SOP), nye analyser som gjøres og bruke registret aktivt ved gjennomføring av nye analyser.

Alle tiltakene skulle ifølge TM Togdrifts handlingsplan være gjennomført innen 1. mai 2024.

Under tilsynet ble det avdekket at flere av tiltakene for lukking av «issue» 17 ikke var gjennomført:

- Registeret er ikke etablert
- Det er ikke dokumentert at alle seks kriteriene er benyttet ved vesentlighetsvurderinger i henhold til CSM RA artikkel 4
- Sikkerhetsoppfølgingsplanen (SOP) som er utarbeidet som oppfølging av tiltak ved gjennomføring av risikovurderinger benyttes fortsatt ikke til systematisk oppfølging av tiltak, og holdes ikke oppdatert

Merknad etter sluttmøtet:

Ved en feil sendte ikke TM Togdrift over AR 151 Analyseregister i forbindelse med tilsynet. Analyseregisteret er oppdatert og oversendt etter sluttmøtet og svarer ut de manglene som er påpekt i dette tilsynsbeviset.

2. TM Togdrifts HD 300 Sikkerhetsstyring kapittel 5.2 beskriver krav til risikoanalyser og metodikk ved endringer. Ved endringer sier prosedyren at det skal gjennomføres en grovanalyse. Viser grovanalysen at risikobildet utvilsomt er uendret eller bedre kan endringen gjennomføres. Ved gjennomføring av en grovanalyse stilles det ikke krav til at vurderingen av en endring skal skje i henhold til de kriteriene som er satt i CSM RA og det stilles heller ikke krav til at det alltid skal gjennomføres en risikoanalyse ved en endring.

HD 300 kapittel 5.2 viser til HD 302 Risikovurderinger og akseptkriterier CSM-RA kun ved førhøyet risiko. Det kan derfor se ut som at risikovurderinger kun skal gjennomføres når risikoen blir høyere.

Merknad etter sluttmøtet:

TM Togdrift har etter sluttmøtet oppdatert HD 300 blant annet med å gjøre det tydelig at det, uavhengig av om en endring er vesentlig eller ikke, alltid skal gjennomføres en risikovurdering av endringen.

Vår vurdering

Regelverket sier at dere skal identifisere og analysere alle driftsmessige, organisatoriske og tekniske risikoer og utvikle og iverksette sikkerhetstiltak, med angivelse av tilhørende ansvarsområder. Dere skal også identifisere mulige risikoer og tiltak før gjennomføringer av endringer i samsvar med CSM RA.

Dere har i forbindelse med prosessen for tildeling av sikkerhetssertifikat opplyst at dere skulle etablere et register for gjennomførte risikovurderinger. Dette registeret skulle inkludere oversikt over vesentlighetsvurderinger av endringer mot kriteriene som er beskrevet i CSM RA. Dere kunne ikke vise til dette registeret under tilsynet, men har oversendt AR 151 Analyseregister til oss i etterkant av sluttmøtet.

Prosessten for gjennomføring av vesentlighetsvurderinger og risikovurderinger i forbindelse med endringer har vært mangelfull. Dette gjelder helt fra initiering av endring til gjennomføring og oppfølging av risikovurderinger. Under tilsynet kunne det ikke dokumenteres at alle seks kriterier for vurdering av vesentlighet var benyttet. Dette er derfor et avvik fra CSM SMS vedlegg I, punkt 3.1.2.1. (Artikkel 4 i CSM RA)

Prosessten for risikovurderinger som er beskrevet i HD 300 utgave 3, Sikkerhetsstyring kapittel 5.2 er ikke tydelig på når det skal gjennomføres risikovurderinger. Det er beskrevet at det ikke er behov for gjennomføring av risikovurderinger om risikoen er uendret eller bedret som følge av en endring. Kravet i CSM SMS og CSM RA er at det alltid skal gjennomføres en risikovurdering. Dette er derfor et avvik fra CSM SMS 3.1.1. Dere har i etterkant av sluttmøtet oppdatert HD 300. utgave 5 datert 29. november 2024, og understreker nå at det alltid skal gjennomføres en risikovurdering av endringer, uavhengig av om denne endringen er vesentlig eller ikke.

På bakgrunn av oversendelsen av AR 151 Analyseregister og oppdatert versjon av HD 300 Sikkerhetsstyring, fatter vi ikke noe vedtak for disse avvikene som opprinnelig ble avdekket under tilsynet.

2. Vedtak om overvåking

Vi fatter følgende vedtak:

TM Togdrift skal overvåke sitt sikkerhetsstyringssystem for å kontrollere at det er hensiktsmessig, at det etterleves og gir de forventede resultatene. Ved eventuelle avvik skal det gjennomføres korrigerende tiltak og effekten av disse korrigerende tiltakene skal vurderes. Overvåkingen skal inkludere leverandører.

TM Togdrift skal **innen 1. april 2025** oversende dokumentasjon som viser hvordan sikkerhetssystemet overvåkes for å kontrollere at det anvendes riktig, hvordan eventuelle avvik håndteres med korrigerende tiltak og med effektevaluering. Tilsvarende overvåking av leverandører skal også dokumenteres.

Hva regelverket sier

CSM SMS vedlegg I punkt 6.1.1 sier:

- «Organisasjonen skal foreta overvåking i samsvar med forordning (EU) nr. 1078/2012
- a) for å kontrollere om alle prosessene og prosedyrene i sikkerhetsstyringssystemet, herunder driftsmessige, organisatoriske og tekniske sikkerhetstiltak, anvendes riktig og er effektive,
 - b) for å kontrollere om sikkerhetsstyringssystemet som helhet anvendes riktig og gir de forventede resultater,
 - c) for å undersøke om sikkerhetsstyringssystemet oppfyller kravene i denne forordning,
 - d) for å fastslå og gjennomføre korrigerende tiltak og vurdere hvor effektive tiltakene er (se nr. 7.2. Kontinuerlig forbedring), ved behov, dersom relevante tilfeller av manglende samsvar med bokstav a), b) og c) blir oppdaget

CSM SMS vedlegg I punkt 5.3.3 sier også:

- «I samsvar med prosessen som er beskrevet i artikkel 3 i forordning (EU) nr. 1078/2012, skal organisasjonen overvåke
- a) sikkerhetsnivået for all virksomhet og drift som utføres av kontraktører, partnere og leverandører for å sikre at de oppfyller kravene angitt i avtalen,
 - b) kontraktørenes, partnernes og leverandørenes bevissthet om sikkerhetsrisikoer som de påfører organisasjonens drift.»

CSM SMS vedlegg I punkt 6.3 ledelsens gjennomgang sier:

- «6.3.1. Den øverste ledelsen skal regelmessig vurdere om sikkerhetsstyringssystemet fortsatt er egnet og effektivt, og skal herunder minst ta hensyn til
- a) opplysninger om framdrift i gjennomføringen av gjenstående tiltak fra ledelsens tidligere gjennomganger,
 - b) endrede interne og eksterne omstendigheter (se nr. 1. Organisasjonens bakgrunn),
 - c) organisasjonens sikkerhetsnivå i forbindelse med
 - i) oppnåelse av sikkerhetsmålene,
 - ii) resultatene av overvåkingsvirksomheten, herunder konklusjonene av internrevisjon, og interne undersøkelser av ulykker/hendelser samt status for tiltakene på de respektive områdene,
 - iii) de relevante resultatene av tilsynsvirksomheten som utføres av den nasjonale sikkerhetsmyndigheten,
 - d) anbefalinger om forbedringer.

6.3.2. På grunnlag av resultatene av ledelsens gjennomgåelse skal den øverste ledelsen påta seg det overordnede ansvaret for å planlegge og gjennomføre nødvendige endringer i sikkerhetsstyringssystemet.»

Hva vi fant under tilsynet

1. TMs Togdrifts handlingsplan for oppfølging av «issue» 31 beskriver tiltak for å sikre at sikkerhetsstyringssystemet reflekterer det som faktisk gjøres ved overvåking av leverandører. Tiltakene omfatter blant annet oppdatering av prosedyre P812 Revisjon av leverandører, utarbeide skjema for leverandørrevisjoner og registrering av utførte kontroller og revisjoner av leverandører. Tiltakene skulle ifølge TM Togdrifts handlingsplan vært gjennomført innen 1. mai 2024.

Det ble opplyst under tilsynet at tiltakene for å lukke «issue» 31 ikke var implementert og etterlevd, og at TM Togdrift fortsatt ikke gjennomfører noen overvåking av leverandører.

Merknad etter sluttmøtet:

Dere har i etterkant av tilsynet opplyst om at prosedyre P812 ble oppdatert i oktober. Videre viser dere til revisjonsrapporter som ble innsendt i forkant av tilsynet, og mener at disse dokumenterer overvåkingen av leverandører. Dere erkjenner likevel at dette ikke er den optimale måten å overvåke leverandører på.

2. TMs Togdrifts handlingsplan for oppfølging av «issue» 36 beskriver tiltak for å dokumentere effektevaluering av tiltak gjennomført i forbindelse med overvåkingsprosessen. Tiltakene omfatter henvisninger i interne dokumenter og oppfølging i sikkerhetsoppfølgingsplanen (SOP). Tiltakene skulle ifølge TM Togdrifts handlingsplan vært gjennomført innen 1. april 2024.

Under tilsynet ble det informert om at TM Togdrift ikke gjennomfører evalueringer av effekten av tiltak som gjennomføres i forbindelse med overvåkingen av sikkerhetsstyringssystemet.

Det ble også opplyst at TM Togdrift ikke har etablert en prosess for å overvåke hensiktsmessigheten og etterlevelsen av sikkerhetsstyringssystemet.

Merknad etter sluttmøtet:

I etterkant at tilsynet har dere opplyst at dere nå bruker sikkerhetsoppfølgingsplanen aktivt og at tiltak gjennomgås i hvert sikkerhetsmøte. Dere opplyser også at status for tiltak oppsummeres under ledelsens gjennomgang for hele året, og disse vurderes i sammenheng med sikkerhetsmålene for å evaluere effektene og eventuelle behov for nye tiltak.

3. TMs Togdrifts handlingsplan for oppfølging av «issue» 37 beskriver flere tiltak for å sikre at TM utfører internrevisjoner som fastsatt i revisjonsplan og at disse avviks behandles. Tiltakene skulle ifølge TM Togdrifts handlingsplan være gjennomført innen 01. april 2024.

Under tilsynet ble det opplyst at det er laget en ny plan og det arbeides med å gjennomføre interne revisjoner i henhold til ny plan. Avvik fra planen er ikke avviksbehandlet.

4. TMs Togdrifts handlingsplan for oppfølging av «issue» 38 beskriver flere tiltak for å sikre at HD 305 er dekkende for forskriftskravene til gjennomføring av ledelsens gjennomgang. Tiltakene skulle ifølge TM Togdrifts handlingsplan vært gjennomført innen 1. februar 2024.

TM Togdrifts gjennomføring av ledelsens gjennomgang for 2023 dekker ikke kravet som er stilt i forskriften, blant annet så mangler en gjennomgang av status for tiltak fra forrige ledelsens gjennomgang og vurdering av endringer i organisasjonen. Referatet fra ledelsens gjennomgang er heller ikke datert.

Under tilsynet ble det opplyst at det er implementert en ny mal («Samsvarskjema») for gjennomføring av ledelsens gjennomgang, men denne malen er foreløpig ikke benyttet.

Merknad etter sluttmøtet:

TM Togdrift har etter sluttmøtet gjennomført en ledelsens gjennomgang som oppfyller kravene i CSM SMS.

Vår vurdering

Regelverket sier at dere skal overvåke sikkerhetsstyringssystemet for å kontrollere at det er dekkende og etterlevd. Denne overvåkingen skal inkludere leverandører som utfører arbeid av sikkerhetsmessig betydning. Eventuelle avvik som avdekkes ved overvåkingen skal korrigeres med tiltak. Effekten av disse korrigerende tiltakene skal vurderes.

Ved tilsynet avdekket vi at dere hadde en mangelfull strategi for overvåking av sikkerhetsstyringssystemet. Mangelfull overvåking vil føre til at dere i liten grad avdekker om sikkerhetsstyringssystemet er tilpasset virksomheten, eller om det er etterlevd. Ledelsens gjennomgåelse har heller ikke vært brukt til å etterspørre resultater fra overvåkingsvirksomheten, og dermed heller ikke til å gi anbefalinger til forbedringer av sikkerhetsstyringssystemet.

Leverandører som utfører arbeid av sikkerhetsmessig betydning, blir også mangelfullt overvåket. I den oversendte dokumentasjonen som svar på kravet til overvåking av leverandører, viser dere til revisjonsrapporter av ulike leverandører. Disse rapportene er vurderinger av godkjenninger og sertifiseringer som dere har utført før inngåelse av kontrakter. Rapportene er ikke resultater fra faktiske revisjoner som dere har utført. Det er også få eller ingen spesifikke krav til hva kriteriene for de ulike leverandørene er, se også vedtak 4. Overvåking av leverandører skal være en overvåking av at det arbeidet som utføres av leverandører, er i henhold til de kravene til styring av sikkerheten som dere har satt for virksomheten.

Dette er derfor et avvik fra CSM SMS vedlegg I punkt 5.3.3, jamfør CSM SMS vedlegg I punkt 6.1.1.

At ledelsens gjennomgåelse ikke var gjennomført i tråd med forskriftskravet var også et avvik fra CSM SMS vedlegg I punkt 6.3. Dette avviket har blitt korrigert i etterkant av tilsynet og det varsles derfor ikke noe vedtak på dette punktet.

3. Vedtak om rapportering av ulykker og hendelser

Vi fatter følgende vedtak:

TM Togdrift skal rapportere ulykker og hendelser internt og til Statens jernbanetilsyn.

TM Togdrift skal **innen 1. april 2025** oversende en beskrivelse av hvilke tiltak som skal gjøres for å sikre at ulykker og hendelser rapporteres internt i virksomheten og til Statens jernbanetilsyn.

Hva regelverket sier

CSM SMS vedlegg I punkt 7.1.1 sier:

«Ulykker og hendelser i forbindelse med virksomhetens jernbanedrift skal

- a) rapporteres, registreres, undersøkes og analyseres for å fastslå årsakene,
- b) rapporteres til nasjonale organer når det er relevant.»

Varslings- og rapporteringsforskriften sier:

«§ 5. Rapportering av jernbaneulykke og alvorlig jernbanehendelse

Jernbanevirksomheten skal rapportere jernbaneulykke og alvorlig jernbanehendelse skriftlig til både undersøkelsesmyndigheten og tilsynsmyndigheten så snart som mulig og senest innen 72 timer. Rapportering kan skje elektronisk.

Rapportering skal skje på skjema fastsatt av tilsynsmyndigheten og undersøkelsesmyndigheten i fellesskap.

§ 6. Rapportering av jernbanehendelse

Jernbanevirksomheten skal rapportere jernbanehendelse til tilsynsmyndigheten innen 8 dager. Rapportering kan skje elektronisk.

Rapportering av jernbanehendelser skal skje på skjema fastsatt av tilsynsmyndigheten.»

Hva vi fant under tilsynet

1. Under tilsynet ble det avdekket at det er underrapportering av hendelser internt i TM Togdrift og en underrapportering av hendelser til SJT. Rapporterte hendelser fra Bane NOR til SJT hvor TM Togdrift har vært involvert, har ikke blitt rapportert og fulgt opp internt i TM Togdrift, og har dermed heller ikke blitt rapportert til SJT fra TM Togdrift.

Vår vurdering

Regelverket sier at ulykker og hendelser skal rapporteres, registreres, undersøkes og analyseres for å fastslå årsakene. I tillegg skal ulykkene og hendelsene rapporteres til nasjonale organer.

Under tilsynet avdekket vi at det er en underrapportering av hendelser og ulykker internt hos dere og dermed også til oss.

Underrapportering av hendelser internt hos dere utgjør et avvik fra CSM SMS vedlegg I punkt 7.1.1., og underrapportering til oss utgjør et avvik fra varslings- og rapporteringsforskriften §§ 5 og 6.

4. Vedtak om leverandører

Vi fatter følgende vedtak:

TM Togdrift må definere egne kriterier for utvelgelse av leverandører som utfører oppgaver av sikkerhetsmessig betydning for virksomheten.

Dokumentasjon som viser at TM Togdrift har definert sine egne kriterier for utvelgelse av leverandører som utfører oppgaver av sikkerhetsmessig betydning skal sendes SJT **innen 1. april 2025**.

Hva regelverket sier

CSM SMS vedlegg I sier i:

«5.3.1. Organisasjonen skal identifisere og ha styring over sikkerhetsrisikoer som oppstår som følge av utkontraktert virksomhet, herunder drift eller samarbeid med kontraktører, partnere og leverandører.

5.3.2. For å ha styring over sikkerhetsrisikoene nevnt i nr. 5.3.1 skal organisasjonen definere kriteriene for utvelgelse av kontraktører, partnere og leverandører samt kontraktsvilkårene som de må oppfylle, herunder følgende:

- a) Lovfestede krav og andre sikkerhetsrelaterte krav (se nr. 1. Organisasjonens bakgrunn).
- b) Kompetansenivået som kreves for å utføre oppgavene angitt i kontrakten (se nr. 4.2. Kompetanse).
- c) Ansvar for oppgavene som skal utføres.
- d) Det forventede sikkerhetsnivået som skal opprettholdes i kontraktsperioden.
- e) Forpliktelsene med hensyn til utveksling av sikkerhetsrelaterte opplysninger (se nr. 4.4. Informasjon og kommunikasjon).
- f) Sporbarheten til sikkerhetsrelaterte dokumenter (se nr. 4.5. Dokumenterte opplysninger).»

Hva vi fant under tilsynet

1. TM Togdrift gjennomfører ingen egen gjennomgang og vurdering av flere av leverandørene sine. Vurderinger av leverandører baserer seg kun på dokumentasjon, som for eksempel sertifiseringer, og ikke etter egne definerte kriterier i sikkerhetsstyringssystemet.

Vår vurdering

Regelverket sier at dere skal identifisere og ha styring over sikkerhetsrisikoer som kan oppstå ved bruk av leverandører. Dere skal i tillegg definere kriterier som leverandører må oppfylle i forbindelse med utvelgelse.

Under tilsynet avdekket vi at dere ikke vurderer leverandørene som dere bruker til å utføre oppgaver av sikkerhetsmessig betydning etter kriterier dere selv har definert. Vurderinger av leverandører er blant annet gjort med bakgrunn i dokumentasjon på sertifiseringer som leverandørene uansett har måttet ha, men ikke basert på kriterier definert av TM Togdrift.

Dette er et avvik fra CSM SMS vedlegg I punkt 5.3.1 og 5.3.2.

5. Vedtak om oppdatert dokumentasjon i sikkerhetsstyringssystemet

Vi fatter følgende vedtak:

TM Togdrift skal sørge for at dokumentasjonen i sikkerhetsstyringssystemet er oppdatert.

TM Togdrift skal **innen 1. april 2025** oversende et eksempel på oppdatert dokumentasjon i sikkerhetsstyringssystemet.

Hva regelverket sier

CSM SMS 4.5.2.1 sier at:

«Organisasjonen skal sikre at egnede formater og medier brukes når dokumenterte opplysninger som gjelder sikkerhetsstyringssystemet, utarbeides og ajourføres.»

Hva vi fant under tilsynet

1. TM Togdrifts handlingsplan for oppfølging av «issue» 22 beskriver prosessen for S-merking av dokumenter i sikkerhetsstyringssystemet i henhold til HD 100. I HD 100 beskriver TM Togdrift hvordan de sikrer at sikkerhetsrelatert informasjon er fullstendig, relevant og gyldig. Tiltak for å følge opp dette «issuet» var blant annet å lage definisjon og prosedyre for S-merking av dokumenter, for så å S-merke dokumenter. Tiltakene skulle ifølge TM Togdrifts handlingsplan ha vært gjennomført innen 1. februar 2024.

Under tilsynet ble det opplyst at aktuelle dokumenter (fortsatt) ikke er S-merket.

2. Det ble under tilsynet avdekket feil i versjonshåndtering av organisasjonskartet. Endringsloggen for tidligere revisjonsendringer er endret uten at endringene kommer frem av endringsloggen i denne versjonen av organisasjonskartet.
3. Styringssystemet omhandler aktivitet i Sverige uten at TM Togdrift har tillatelse til å drive trafikk i Sverige. HD 300 utgave 3 inneholdt svensk tekst flere steder i dokumentet. Under intervjuet ble det opplyst at dette ikke skulle ha vært der.

Vår vurdering

Regelverket sier at dokumentasjonen i sikkerhetsstyringssystemet skal holdes oppdatert.

Under tilsynet ble det avdekket at ikke all dokumentasjonen i sikkerhetsstyringssystemet var oppdatert eller konsekvent. Dere har blant annet stilt et eget krav til s-merking av dokumenter i sikkerhetsstyringssystemet, uten at de relevante dokumentene var blitt s-merket.

Manglende oppdatering av dokumentasjon i sikkerhetsstyringssystemet er et avvik fra CSM SMS vedlegg I punkt 4.5.2.

6. Vedtak om handlingsplan for svakheter påpekt i forbindelse med tildeling av sikkerhetssertifikat

Vi fatter følgende vedtak:

TM Togdrift skal ha en handlingsplan for oppfølging av de svakhetene («issues») som ble påpekt i forbindelse med tildeling av sikkerhetssertifikat.

TM Togdrift skal **innen 1. april 2025** oversende en oppdatert handlingsplan for oppfølging av «issues» når det gjelder:

- implementering av menneskelige og organisatoriske faktorer i sikkerhetsstyringssystemet, og
- synliggjøring av hvordan man har kommet fram til opplæringskravene for beredskap som ble påpekt i forbindelse med tildeling av sikkerhetssertifikat.

Hva regelverket sier

I forbindelse med tildelingen av sikkerhetssertifikatet kan det bli avdekket svakheter («issues») med virksomhetens sikkerhetsstyringssystem. Svakheten blir liggende i One-stop shop og det er et vilkår for det tildelte sikkerhetssertifikatet at «issues» skal følges opp av virksomheten i form av en handlingsplan. Det er virksomheten som har ansvaret for fristene i handlingsplanen for utbedring av svakhetene og at handlingsplanen er oppdatert.

Hva vi fant under tilsynet

1. TM Togdrifts handlingsplan for oppfølging av «issue» 19 beskriver flere tiltak som skal gjøres for å implementere menneskelige og organisatoriske forhold (HOF) i sikkerhetsstyringen. Blant annet:
 - implementere system for overvåking og forbedring av HOF, for eksempel inkludere HOF i alle fremtidige risikovurderinger, opplæring og kompetanseutvikling
 - gjennom å definere og gi eksempler på HOF
 - beskrive sammenhenger mellom HOF og sikkerhetsstyring
 - identifisere HOF i TM Togdrift

Ifølge handlingsplanen skulle alle forbedringene innen HOF være gjennomført innen 1. april 2024. Under tilsynet ble det opplyst at tiltakene innen HOF ikke var gjennomført. TM Togdrift opplyste at de har økt sin kompetanse og har lagt planer for implementering av HOF. Men dette er ikke dokumentert og det er ikke etablert en strategi for implementering av menneskelige og organisatoriske faktorer i sikkerhetsstyringen.

Merknad:

Forbedring av dokumentasjon innen HOF var en type 2 «issue» i vår tilbakemelding. Dette skal være gjennomført i løpet av sertifikatperioden, som er fem år.

2. TM Togdrifts handlingsplan for oppfølging av «issue» 35 beskriver flere tiltak for forbedring av sikkerhetsstyringssystemet innen beredskap. Det aller meste handler om oppdatering av styrende dokumentasjon. Ifølge handlingsplanen skulle alle forbedringer i dokumentasjon vært gjennomført innen 1. mai 2024.

Oppdatering av prosedyre OP701.21 med henvisning til HD401 og tydeliggjøring av sammenhengen mellom TM Togdrifts beredskap og opplæring er ikke gjennomført, selv om dette skulle vært gjennomført i henhold til handlingsplanen.

Merknad:

Forbedring av dokumentasjon innen beredskap var en type 2 «issue» i vår tilbakemelding. Dette skal være gjennomført i løpet av sertifikatperioden, som er fem år.

Vår vurdering

Det er et vilkår ved tildeling av sikkerhetssertifikat at eventuelle svakheter («issues») som avdekkes, og som ikke må lukkes for å bli tildelt sertifikatet, skal følges opp gjennom en handlingsplan. Det er dere som skal sette egne frister for oppfølging av deres handlingsplan. Under tilsynet ble det avdekket at flere av tiltakene i handlingsplanen for oppfølging av svakheter avdekket ved tildeling av sikkerhetssertifikatet ikke var gjennomført innen de fristene dere selv hadde satt. Flere av de alvorligste svakhetene er fulgt opp i denne tilsynsrapporten med egne varslede vedtak.

Når det gjelder svakhetene som er avdekket innen implementering av menneskelige og organisatoriske faktorer i sikkerhetsstyringssystemet og oppdatering av beredskapsdokumentasjonen, var fristen for oppfølging innen inneværende sertifikatperiode, det vil si fem år. Dere har ikke gjennomført de planlagte tiltakene innen de fristene dere hadde satt, uten å oppdatere handlingsplanen.

Dette er derfor et avvik fra prosessen for tildeling av sikkerhetssertifikat.

Andre forhold

Avsluttede forhold («issues»):

Disse forholdene («issues») anser vi som fulgt opp og avsluttet i TM Togdrifts handlingsplan etter tildeling av sikkerhetssertifikat:

1. «Issue» 39 som omhandler hvordan årsaksanalyser etter hendelser. Prosedyren er oppdatert med beskrivelse av en metode for årsaksanalyse.
2. Deler av «issue» 35 er svart ut med oppdatert prosedyre for beredskap og tydeliggjøring av hvordan prosessen for beredskap gjennomføres
3. «Issue» 27 om oppdatering av NVR er gjennomført, kjøretøy er registrert i EVR
4. «issue» 17 som omhandler risikovurderinger, oppdatert dokumentasjon for å alltid å gjennomføre risikovurdering ved endring er levert.
5. «issue» 38 ledelsens gjennomgang. Dokumentasjon for gjennomført LG i henhold til forskriftskrav er levert.

Oppstart av ny transport:

Vi ønsker å gjøre oppmerksom på at TM Togdrift har plikt til melde oppstart av ny jernbanetransport til Statens jernbanetilsyn minst to måneder før oppstart, jf. sikkerhetsforskriften § 9-2.

Klagefrist

Dere kan klage på vedtakene innen tre uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegget med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Rapportdato:

12.02.2025

Katherine Hui
senioringeniør

Geir-Rune Samstad
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

I henhold til jernbaneloven § 11 kan vi føre tilsyn og fatte vedtak. Vi varsler om vi vil fatte vedtak etter forvaltningsloven § 16. Vedtak om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i jernbaneloven § 11.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å klage på vedtak

Dere kan klage på hele eller deler av vedtaket til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage sender dere til Statens jernbanetilsyn post@sjt.no. Klagefrist er tre uker fra dagen dere mottar tilsynsrapporten. På våre nettsider finner dere mer informasjon om hvordan dere går frem for å [klage](#).

Hvordan kan dere sende dokumentasjon?

Vennligst send deres dokumentasjon ved å benytte skjemaløsningen på våre nettsider: [Skjema for innsending av dokumentasjon](#). Oppgi rapportnummer ved innsending av dokumentasjon.

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Vennligst angi tilsynsnummeret når dere kontakter oss.